

การสกัดและการทำแห้งเฮนโนไซด์จากใบมะขามแขก (Cassia spp.)

นางสาว สุรัชฎา สิงห์ชูวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเคมีเทคนิค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

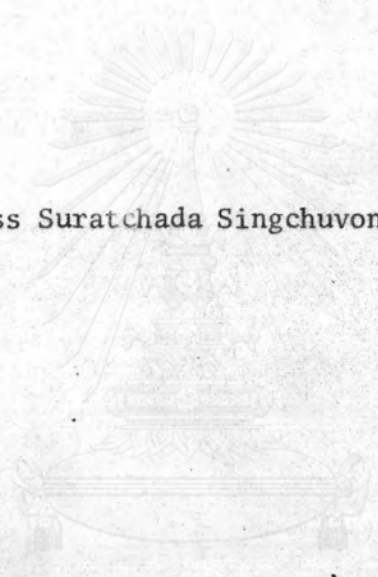
พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-743-2

008871

i 180 62234

EXTRACTION AND DRYING OF SENNA LEAF SENNOSIDES (CASSIA SPP.)

Miss Suratchada Singchuvong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Chemical Technology
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การสกัดและการทำแห้ง เชนโนไซด์จากใบมะขามแขก (Cassia spp.)

โดย   นางสาว สุรัชฎา สิงห์ข่วงศ์

ภาควิชา   เคมีเทคนิค

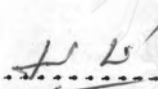
อาจารย์ที่ปรึกษา   คำลัดราจารย์ ดร. สัมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ

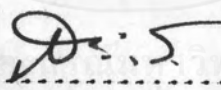

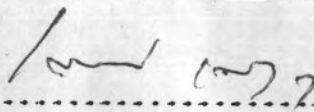
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

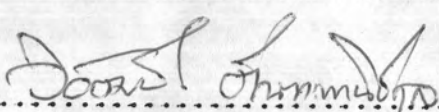

..... คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย
(รองคำลัดราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองคำลัดราจารย์ ดร.ชูชาติ บารมี)

..... กรรมการ
(คำลัดราจารย์ ดร. สัมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยคำลัดราจารย์ ดร. เลอสรวง เมมลุต)

..... กรรมการ
(รองคำลัดราจารย์ ดร. วีวัฒน์ ตัณฑะพานิชกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การสกัดและการทำแห้งเช่นโนโซइटจากใบมะขามแขก (Cassia spp.)

ชื่อนิสิต   นางสาว สุรัชฎา สิงห์อุวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา   คำสตราจารย์ ดร. สัมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ

ภาควิชา   เคมีเทคนิค

ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

มะขามแขกเป็นพืชสมุนไพรที่มีสารเช่นโนโซइटอยู่ในใบและฝัก ใช้เป็นยาระบายได้ งานวิจัยนี้ได้ทดลองสกัดเช่นโนโซइटจากใบมะขามแขกแห้งบดละเอียด ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน ได้แก่ วิธีการย่อยสลาย, การเขย่าในหลอดแก้ว, การไหลซึมผ่านโดยใช้ความดันและระบบหมุนเวียน และการสกัดในถังกวนอย่างต่อเนื่องแบบสลับทิศทาง วิธีการหลังนี้ให้ผลการสกัดเช่นโนโซइटสูงสุดและได้สารละลายสกัดที่สะดวกในการทำแห้ง การสกัดตามวิธีหลังนี้ได้กระทำในถังกวนอย่างต่อเนื่องแบบสลับทิศทาง 2 ขั้นตอน ใช้น้ำเป็นตัวทำละลายอัตราส่วนระหว่างใบมะขามแขกและน้ำเท่ากับ 1 : 100 โดยน้ำหนัก เวลาในการสกัดแต่ละขั้นตอน 10 นาที อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส ได้ผลการสกัดเช่นโนโซइटร้อยละ 95 โดยน้ำหนัก ของที่มีอยู่ในใบมะขามแขก เมื่อเข้าสู่สภาวะคงที่ในการทำงาน

สารละลายสกัดที่ได้นำมาทำแห้งด้วยเครื่องอบแห้งแบบหวนฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง และเครื่องอบแห้งในสภาพเยือกแข็ง ผลิตร้อยละที่ได้จากเครื่องอบแห้งชนิดแรก เป็นผงสีน้ำตาลแดง มีปริมาณเช่นโนโซइटที่สูญเสียไปเนื่องจากความร้อนสูงสุด ร้อยละ 22.34 โดยน้ำหนักแห้ง และมีปริมาณความชื้นจากร้อยละ 11.07 ถึง 17.54 โดยน้ำหนักแห้ง สำหรับผลิตร้อยละที่ได้จากเครื่องอบแห้งชนิดหลัง มีสีน้ำตาลดำแดง มีรูพรุน กรอบ แตกง่าย มีการสูญเสียเช่นโนโซइटในการทำแห้งสูงสุด เพียงร้อยละ 0.2 โดยน้ำหนัก และมีปริมาณความชื้นร้อยละ 10.6 ถึง 11.04 โดยน้ำหนักแห้ง ผลิตร้อยละทั้งสองมีคุณสมบัติในการดูดความชื้นได้ดีมาก ต้องบรรจุผลิตร้อยละลงในภาชนะทันทีที่ได้จากการผลิต เมื่อทดลองเก็บผลิตร้อยละนี้ไว้ในภาชนะอลูมิเนียมเคลือบพลาสติก

ปิดอย่างดี เป็นเวลา 1 เดือน ปรากฏว่า ผลิตรักที่ไม้มีความขึ้นเพิ่มขึ้นเลย ดังนั้นจึงควรบรรจุ
ผลิตรักที่เหล่านี้ไว้ในภาชนะอลูมิเนียมเคลือบพลาสติก ปิดอย่างดี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Thesis Title   Extraction and Drying of Senna Leaf Sennosides
                              (Cassia spp.)

Name   Miss Suratchada Singchuwong

Thesis Advisor   Professor Somsak Damronglerd; Ph.D.

Department   Chemical Technology

Academic Year   1984

ABSTRACT

Senna is a medical plant composed of the laxative constituents named sennosides. These compounds exist in leaf and pod. Grinded dry senna leaves were extracted by various method in this research, for example, maceration, shaking in tube, percolation with circulating system and two stages continuous counter-current extraction in agitated tank. In the latter process, it gave the highest yield of sennoside extraction about 95 percent by weight of senna leaves in the steady state operation and its solution was easy to further process. The suitable ratio between senna leaves and water was 1 to 100 by weight with extraction time of 10 minutes in each stage and at 70°C in oil temperature.

Two drying processes were performed: spray dry and freeze dry. The product from spray dryer was red brown grinded and the moisture content was in the range of 11.07 to 17.54 percent (dry basis). The maximum loss of sennoside by heat and air blower in this project was about 22.34 percent by weight. The freeze dryer gave a very good quality product which was reddish dark brown in color, porous, brittle, fragile and moisture content was in the range of 10.6 to 11.04 percent (dry basis). The maximum loss of sennoside was 0.2 percent by weight

Products from these two processes were very hygroscopic, it is suggested to pack them immediately after drying. Aluminium foil coated with plastic is the best packing material for this product. It had no weight increased after one month storage.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ คำสตราจารย์ ดร. สัมศักดิ์
ดำรง เลิศ. ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำทางด้านวิชาการ ตลอดจน
ให้ความสะดวกในการใช้ เครื่องมือและสถานที่ทำงานของภาควิชา เคมีเทคนิค และขอขอบพระคุณ
อาจารย์ ศศิธร วสุวัต ที่กรุณาให้คำแนะนำทางด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยดีมาก
และได้ให้ความช่วยเหลือ เรื่องทุนสนับสนุนการวิจัย ตลอดจนให้ความเอื้อเฟื้อในการใช้วัสดุ
อุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยคำสตราจารย์ ดร. เลอสรวง เมฆสุด และ ผู้ช่วยคำสตราจารย์
ดร. สุรพงศ์ นวรงค์สถุดำเนิน ที่กรุณาให้คำแนะนำทางด้านวิชาการและการใช้เครื่องมือ
ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิจัย เภสัชและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำงาน

ขอขอบพระคุณ คุณสังข์ ยมชื่น ที่กรุณาช่วยสร้างและซ่อมแซมเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้
ในการวิจัย และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ภาควิชา เคมีเทคนิค ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและความ
สะดวกในการใช้เครื่องมือและห้องทดลอง

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ในภาควิชา
เคมีเทคนิค ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านร่างกายแรงใจ ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไป
ด้วยดี

2.4.1 ปริมาณความชื้นสมดุล (Equilibrium Moisture Content)	23
2.4.2 Hyteresis	23
2.4.3 วิธีดำเนินการอบแห้ง (Drying Operation)	23
2.4.4 การอบแห้งสารละลายสกัด	24
2.4.5 เครื่องอบแห้งแบบหัวฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง (Spray Dryer)	24
2.4.6 เครื่องอบแห้งในสภาพเยือกแข็ง (Freeze Dryer) ...	30
3 อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการทดลอง	35
3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	35
3.2 วัสดุดิบและสารเคมี	40
4 การทดลองเรื่องการสกัด	44
4.1 การสกัดเซนโนไซด์จากโสมชะมแยกด้วยวิธีการย่อยสลาย (Maceration)	44
4.1.1 ศึกษาผลของการสกัดเมื่อใช้น้ำและเอทานอลเป็นตัวทำละลาย	44
4.2 การสกัดเซนโนไซด์จากโสมชะมแยกด้วยวิธีการเขย่าในหลอดแก้ว (Shaking in Tube)	44
4.2.1 ศึกษาผลของการสกัดเมื่อใช้น้ำและเอทานอลเป็นตัวทำละลาย	45
4.3 การสกัดเซนโนไซด์จากโสมชะมแยกด้วยวิธีการไหลซึมผ่าน โดยใช้ความดันและระบบหมุนเวียน (Pressure Percolation with Circulating System)	45
4.3.1 ศึกษาผลของเวลาที่ต่อการสกัดเมื่อใช้น้ำและเอทานอลเข้มข้นร้อยละ 15 เป็นตัวทำละลาย	45

4.4 การสกัดเช่นโนโซลด์จากใบมะขามแขก ด้วยวิธีการสกัดอย่าง ต่อเนื่อง แบบสวนทางกัน (Continuous Countercurrent Extraction)	46
4.4.1 การทดลองหาระยะเวลาที่เหมาะสมในการสกัด	46
4.4.2 การทดลองหาปริมาณน้ำที่ถูกดูดซับโดยใบมะขามแขก บดละเอียด	46
4.4.3 การทดลองเพื่อคาดคะเนจำนวนขั้นตอนที่ใช้ในการทำงาน และอัตราส่วนของน้ำต่อใบมะขามแขก	47
4.4.4 ศึกษาการสกัดเช่นโนโซลด์จากใบมะขามแขก เมื่อจำนวน ขั้นตอน = 2	48
4.5 การวิเคราะห์หาปริมาณเช่นโนโซลด์	51
5 การทดลองเรื่องการทำแห้ง	53
5.1 การทำแห้งสารละลายสกัดด้วยเครื่องอบแห้งแบบหวัสดกระจาย ให้เป็นผงแห้ง	53
5.1.1 ศึกษาผลของอุณหภูมิภายในเครื่องอบแห้ง (T_i) และอุณหภูมิ ของลมร้อนที่ทางออก (T_o) ที่ต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์	53
5.2 การทำแห้งสารละลายสกัดด้วยเครื่องอบแห้งในสภาพเปิดกึ่งแข็ง	53
5.3 ศึกษาคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์และการเก็บรักษา	54
5.3.1 ศึกษาคุณสมบัติในการดูดความชื้นของผลิตภัณฑ์	54
5.3.2 ศึกษาคุณสมบัติในการรวมตัวกับน้ำของผลิตภัณฑ์	54
5.3.3 ศึกษาลักษณะของผลิตภัณฑ์และการเก็บรักษา	54
5.4 การวิเคราะห์	55
6 ผลการทดลองเรื่องการสกัด	56
6.1 การสกัดเช่นโนโซลด์จากใบมะขามแขกด้วยวิธีการย่อยสลาย	56

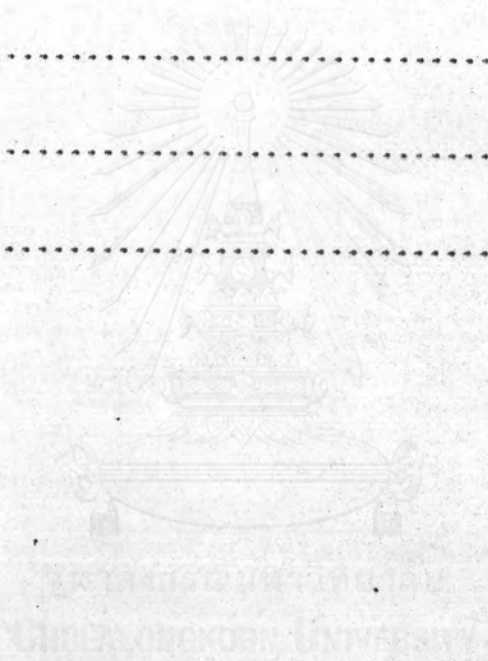
บทที่

หน้า

6.1.1 ผลของการสกัดเมื่อใช้น้ำและเอทานอลเป็นตัวทำละลาย	56
6.2 การสกัดเช่นโนโซดจากใบมะขามแขกด้วยวิธีการเยียวในหลอดแก้ว	58
6.2.1 ผลการสกัดเมื่อใช้น้ำและเอทานอลเป็นตัวทำละลาย	58
6.3 การสกัดเช่นโนโซดจากใบมะขามแขก ด้วยวิธีการไหลซึมผ่านโดยใช้ความต็มและระบบหมุนเวียน	60
6.3.1 ผลของเวลาที่ต่อการสกัดเมื่อใช้น้ำและเอทานอลเข้มข้นร้อยละ 15 เป็นตัวทำละลาย	60
6.4 การสกัดเช่นโนโซดจากใบมะขามแขก ด้วยวิธีการสกัดอย่างต่อเนื่องแบบส่วนทางกัน	62
6.4.1 ผลการทดลองหาระยะเวลาที่เหมาะสมในการสกัด	62
6.4.2 ผลการทดลองหาปริมาณน้ำที่ถูกดูดซับโดยใบมะขามแขกบดละเอียด	64
6.4.3 ผลการทดลองเพื่อคาดคะเนจำนวนขั้นตอนที่ใช้ในการทำงานและอัตราส่วนของน้ำต่อใบมะขามแขก	66
6.4.4 ผลการสกัดเช่นโนโซดจากใบมะขามแขก เมื่อจำนวนขั้นตอน = 2	68
7 ผลการทดลองเรื่องการทำแห้ง	70
7.1 การทำแห้งสารละลายสกัดด้วยเครื่องอบแห้ง แบบหัวฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง	70
7.1.1 ผลของอุณหภูมิภายในเครื่องอบแห้งและอุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออกที่มีต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์	70
7.2 การทำแห้งสารละลายสกัดด้วยเครื่องอบแห้งในสภาพเยือกแข็ง	78
7.3 คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์และการเก็บรักษา	79

บทที่	หน้า
7.3.1 คุณสมบัติในการดูความขึ้นของผลิตรถยนต์	79
7.3.2 คุณสมบัติในการรวมตัวกับน้ำของผลิตรถยนต์	80
7.3.3 ลักษณะของผลิตรถยนต์และการเก็บรักษา	80
8 วิจัยผลผลการทดลอง	97
9 สรุปผลและเสนอแนะ	113
เอกสารอ้างอิง	117
ภาคผนวก	122
ประวัติผู้เขียน	138

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
3.1 คุณลุ่มปกติทางกายภาพของใบมะขามแขก อายุ 30 วัน	42
6.1 แสดงปริมาณเซนโนไซด์ที่สกัดได้และผลของการสกัด (yield) โดยใช้น้ำและเอทานอลความเข้มข้นต่าง ๆ กัน เป็นตัวทำละลาย ทำการสกัดด้วยวิธีการย่อยละลาย	56
6.2 แสดงปริมาณเซนโนไซด์และผลการสกัดของตัวทำละลาย น้ำและ เอทานอลด้วยวิธีการเขย่าในหลอดแก้ว	58
6.3 แสดงผลการสกัดด้วยวิธีการไหลซึมผ่านโดยใช้ความดันและระบบ หมุนเวียนที่เวลาต่าง ๆ กัน ของน้ำและ 15 % เอทานอล	60
6.4 ปริมาณเซนโนไซด์ที่ได้จากการสกัดด้วยวิธีของ Muller และคณะ เมื่อใช้เวลาต่าง ๆ กัน	62
6.5 ปริมาณน้ำที่ถูกดูดซับโดยใบมะขามแขกบดละเอียด	64
6.6 ผลการสกัดเมื่อใช้อัตราส่วนของน้ำ : ใบมะขามแขก = 4 : 1 และทำการสกัด 3 ขั้นตอน	66
6.7 ผลการสกัดเมื่อใช้อัตราส่วนของน้ำ : ใบมะขามแขก = 100 : 1 และทำการสกัดขั้นตอนเดียว	67
6.8 ผลการสกัดในแต่ละขั้นตอน เมื่อทำการสกัดอย่างต่อเนื่องแบบ ส่วนทางกัน 2 ขั้นตอน	68
7.1 ผลของอุณหภูมิภายในเครื่องอบ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเครื่องอบแห้ง แบบหัวฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง ที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออก = 50°ซ.	71

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

7.2	ผลของอุณหภูมิภายในเครื่องอบ ที่มีต่อผลิตรงสีที่ทำจากเครื่องอบแห้งแบบหัวฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง ที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออก = 60 °ซ.	72
7.3	ผลของอุณหภูมิภายในเครื่องอบ ที่มีต่อผลิตรงสีที่ทำจากเครื่องอบแห้งแบบหัวฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง ที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออก = 70 °ซ.	73
7.4	ปริมาณเช่นไนไฮต์ที่สูญเสียไป และปริมาณความชื้นของผลิตรงสีที่ได้จากการทำแห้งสารละลายสกัดด้วยเครื่องอบแห้งในสภาพเยือกแข็ง	78
7.5	แสดงผลการดูดความชื้นสูงสุดในเวลา 2 ชั่วโมง ของผลิตรงสีที่ได้จากเครื่องอบแห้งทั้งสองชนิด	79
7.6	แสดงปริมาณความชื้นที่เพิ่มขึ้นเมื่อเก็บผลิตรงสีไว้ในภาชนะพลาสติกและอุณหภูมิเคลือบพลาสติกที่เวลาต่าง ๆ กัน	81
7.7	แสดงลักษณะและสีของผลิตรงสีเมื่อเก็บไว้ในภาชนะพลาสติกที่เวลาต่าง ๆ กัน	82
ก-1	ปริมาณเช่นไนไฮต์ในสารละลายกับค่า $E_{510} - E_{800}$	124
ง-1	ค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตรงสีแห้งจากการสกัดไขมันมะขามแขกแห้ง	132

รายการรูปประกอบ

รูปที่	หน้า
2.1 ตันมะขามแขก	5
2.2 การสกัดแบบหลายขั้นตอน shank system	16
2.3 การสกัดแบบส่วนทางกัน	18
2.4 แสดงการทำงานของเครื่องอบแห้งแบบหัวฉีดกระจายให้เป็น ผงแห้ง	25
2.5 การกระจายของอนุภาคในการสัมผัสกันระหว่างอากาศร้อนกับ สารละลายในเครื่องอบแห้งแบบหัวฉีดกระจายให้เป็นผงแห้ง	27
2.6 ห้องอบแห้งผงหล่อเย็น	30
2.7 แผนภาพของน้ำแสดงการเกิดกระบวนการระเหย	31
3.1 เครื่องสกัดแบบไหลซึมผ่านอย่างง่าย	35
3.2 เครื่องสกัดแบบคอสัมผัสและระบบหมุนเวียน	36
3.3ก เครื่องสกัดแบบตั้งกวนในอ่างน้ำมัน (ด้านหน้า)	38
3.3ข เครื่องสกัดแบบตั้งกวนในอ่างน้ำมัน (ด้านบน)	38
3.4 ไบมะขามแขกแห้ง อายุ 30 วัน	41
3.5 ไบมะขามแขกแห้งบดละเอียด	41
4.1 แสดงการสกัด 3 ขั้นตอน	47
4.2 แผนภาพแสดงการทำงานของเครื่องสกัดอย่างต่อเนื่องแบบส่วนทางกัน 2 ขั้นตอน	50
6.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของเอทานอลกับผลการสกัด ด้วยวิธีการย่อยสลาย	57

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

รูปที่		หน้า
6.2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการสกัดกับความเข้มข้นของ เอทานอลและน้ำเมื่อทำการสกัดด้วยวิธีการเขย่าในหลอดแก้ว	59
6.3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการสกัดกับเวลาเมื่อใช้น้ำและ เอทานอล เข้มข้นร้อยละ 15 เป็นตัวทำละลายในสเกลของ เซมิล็อกการิทึม (semilogarithm)	61
6.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเช่นโนไซด์ที่สกัดได้กับเวลาที่ใช้ ในการสกัดด้วยวิธีของ Muller และคณะ	63
6.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเช่นโนไซด์ของสารละลายสกัด ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ในแต่ละแก้วกับแก้วของการสกัด ในการสกัด แบบส่วทางกัน 2 ขั้นตอน	65
7.1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเช่นโนไซด์ที่สูญเสียไปกับอุณหภูมิ ภายในเครื่องอบแห้งที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออกต่าง ๆ กัน	74
7.2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเช่นโนไซด์ที่สูญเสียไปกับอุณหภูมิ ภายในเครื่องอบแห้งที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออกต่าง ๆ กัน ใน สเกลของล็อกการิทึม (logarithm)	75
7.3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความชื้นของผลิตภัณฑ์กับอุณหภูมิ ภายในเครื่องอบแห้ง ที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออกต่าง ๆ กัน	76
7.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความชื้น ของผลิตภัณฑ์กับอุณหภูมิ ภายในเครื่องอบแห้งที่อุณหภูมิของลมร้อนที่ทางออกต่าง ๆ กัน ในสเกลของล็อกการิทึม (logarithm)	77
7.5	ผลิตภัณฑ์ A ₁₁ เมื่อเริ่มต้น, หลัง 14 วัน และหลัง 21 วัน	83
7.6	ผลิตภัณฑ์ A ₁₂ เมื่อเริ่มต้น, หลัง 14 วัน และหลัง 21 วัน	84
7.7	ผลิตภัณฑ์ A ₁₃ เมื่อเริ่มต้น, หลัง 14 วัน และหลัง 21 วัน	85

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

รูปที่		หน้า
7.8	ผลิตรังไข่ A ₁₄ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	86
7.9	ผลิตรังไข่ A ₁₅ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	87
7.10	ผลิตรังไข่ A ₂₁ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	88
7.11	ผลิตรังไข่ A ₂₂ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	89
7.12	ผลิตรังไข่ A ₂₃ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	90
7.13	ผลิตรังไข่ A ₂₄ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	91
7.14	ผลิตรังไข่ A ₂₅ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	92
7.15	ผลิตรังไข่ A ₃₁ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	93
7.16	ผลิตรังไข่ A ₃₂ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	94
7.17	ผลิตรังไข่ A ₃₃ เมื่อเริ่มต้น และหลัง 21 วัน	95
7.18	ผลิตรังไข่ B เมื่อเริ่มต้น และหลัง 14 วัน	96
ก-1	กราฟมาตรฐานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า E ₅₁₀ - E ₈₀₀ กับปริมาณเช่นไนไซดีนในสารละลายเริ่มต้น (อัตราส่วนร้อยละ)	125

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนข้อความ

- A = พื้นที่ผิวระหว่างของแข็งและของเหลว
- b = effective thickness ของชั้นฟิล์มของเหลรรอบ ๆ ของแข็ง
- C = ความเข้มข้นของตัวถูกละลายในสารละลาย เมื่อเวลา t
- C_s = ความเข้มข้นของสารละลายอิ่มตัวที่สัมผัสกับของแข็ง
- h_i = ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนภายในของ เปลือกแข็งที่กำลังอบแห้ง
- ΔH_s = ค่าความร้อนแฝงของการระเหยของน้ำแข็ง
- k = diffusion coefficient
- k_{ge} = ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทมวลสารจากภายนอกมายังของ เปลือกแข็งที่กำลังอบแห้ง
- k_{gi} = ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทมวลสารภายในเนื้อของ เปลือกแข็งที่กำลังอบแห้ง
- L = วัสดุที่ไหลผ่านแต่ละขั้นตอนในการสกัดแบบส่วนทางกัน
- M = มวลของตัวถูกละลายที่ถูกถ่ายเทไปในเวลา t
- N = จำนวนขั้นตอนการสกัด
- P_{ew} = ความดันย่อยของไอน้ำที่อยู่ในสภาวะสมดุลกับ เครื่องควบแน่น
- P_{fw} = ความดันย่อยของไอน้ำที่อยู่ในสภาวะสมดุลกับผิวของ เปลือกแข็งที่เกิดการระเหย
- t = เวลาที่ใช้ในการสกัด
- T_s = อุณหภูมิที่ผิวของของ เปลือกแข็งที่กำลังอบแห้ง
- T_f = อุณหภูมิที่ผิวที่เกิดการระเหย
- V = ปริมาตรของสารละลาย
- V_i = ปริมาตรของเหลวที่ไหลผ่านแต่ละขั้นตอนในการสกัดแบบส่วนทางกัน
- x_a = ความเข้มข้นของตัวถูกละลายในวัสดุที่บรรจุ
- x_b = ความเข้มข้นของตัวถูกละลายในวัสดุที่ออกจากระบบ
- y^* = ค่าความเข้มข้นของตัวถูกละลายในตัวทำละลายที่สภาวะสมดุล
- y_a = ความเข้มข้นของตัวถูกละลายในตัวทำละลายที่ออกจากระบบ
- y_b = ความเข้มข้นของตัวถูกละลายในตัวทำละลายบรรจุ